

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета

Број: 612-00-00125/3/2022-03

Датум: 11.04.2023. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ
ФАКУЛТЕТ ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ
Бр. 02/72
0.7 2023 год.
БЕОГРАД

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон и 67/21) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 11.04.2023. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о акредитацији студијског програма

Утврђује се да **Факултет ликовних уметности, са седиштем у Београду**, у улици Париска бр. 16, ПИБ: 10051104, Матични број: 7014562, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **докторских академских студија (ДАС) „Ликовне уметности” (са четири модула)** у оквиру образовно-уметничког поља Уметност и уметничке области Ликовне уметности, за упис укупно **20** (двадесет) **студента** у прву годину студија, и то: модул „Сликарство” – 11 студената, модул „Вајарство” – 4 студента, модул „Графика” – 3 студента и модул „Нови медији” – 2 студента, у прву годину студија у седишту Установе, са називом дипломе **Доктор уметности – ликовних уметности (Др ум.)**, за извођење наставе на српском језику.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаће уверење о акредитацији студијског програма из става 1. овог решења.

Образложење

Високошколска установа **Факултет ликовних уметности, Универзитета уметности** (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Париска бр. 16, је дана 02.06.2022. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **докторских академских студија (ДАС) „Ликовне уметности” (са четири модула)**, у даљем тексту: СП, под бројем 612-00-00125/2022-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је поткомисију за образовно-уметничко поље Уметност (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о Захтеву за акредитацију.

Комисија је на седници одржаној 09.06.2022. године усвојила предлог Поткомисије образовно-уметничко поље Уметност (у даљем тексту: Поткомисија) за именовање Рецензентске комисије која је именована Одлуком директора Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању, број 612-00-00125/2/2022-03 од 09.06.2022. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 27. 01. 2023. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни Извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираниог СП, и поднела га је Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је утврдила предлог одлуке о акредитацији СП (у даљем тексту: Предлог) у коме је констатовала да су испуњени стандарди за акредитацију прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21 и 19/21) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма **докторских академских студија (ДАС) „Ликовне уметности” (са четири модула)**.

На основу Извештаја РК, Предлога Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, констатовано је да је ВШУ доставила потребну документацију за акредитацију и утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију СП, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

Посебан стандард: Компетентност високошколске установе за реализацију докторских студија уметности

Факултет ликовних уметности, Универзитета уметности у Београду поседује компетентност високог нивоа за реализацију докторских студија која се исказује кроз јасно дефинисан уметничко истраживачки и научно истраживачки програм рада. Збирни преглед одбрањених докторских и магистарских теза: број одбрањених магистарских теза је 1144; број одбрањених докторских дисертација 8; одбрањено је 150 докторских уметничких пројеката; 150 студената је завршило докторске студије у високошколској установи

Број публикација у међународним часописима са листе ресорног министарства за науку (последњих 10 година) је 34. Број уметничких референци међународног значаја са листе из Упутства за припрему документације за акредитацију докторских студија (последњих 10 година) је 448; Однос броја наставника и броја наставника који су укључени у уметничке и уметничко-истраживачке пројекте (50:5).

Број запослених наставника, на Факултету уметности у Београду је 50 са пуним радним временом и један са непуним радним временом. У установи ради 8 сарадника са пуним радним временом. Шест наставника је укључено у научноистраживачке пројекте. Тренутно се реализује четири пројекта, а 66 наставника и сарадника учествује у реализацији пројеката. У претходној академској години остварена су 22 уметничка пројекта, и објављено 12 резултата научних истраживања.

Факултет ликовних уметности у Београду организује и изводи наставу на укупно 3 акредитована студијска програма – на ОАС један студијски програм са четири модула, на МАС један студијски програм са четири модула и на ДАС један студијски програм. Обезбеђен је одговарајући простор на пет локација у Београду: 5521 м² за наставу и спровођење уметничко-истраживачког и научно-истраживачког рада, као и просторије за

ненаставне активности од укупно 1298 м2. Установа располаже сопственом библиотеком са укупно 8253 књиге, 10880 монографија, 791 часописа и 106 уџбеника.

Установа је доставила Одлуку о акредитацији за НИО Министарства просвете, науке и технолошког развоја бр. 660-01-00009/17 од 23.06.2020. године.

Узимајући у обзир број одбрањених теза, објављених публикација, број уметничко-истраживачких пројеката, број наставног особља укљученог у пројекте, високошколска установа је кокомпетентна за реализацију докторских студија.

Стандард је испуњен.

Стандард 1: Структура студијског програма

Студијски програм Докторске академске студије – *Ликовне уметности*, Факултета ликовних уметности у Београду испуњава све елементе предвиђене Законом и стандардима, а основне информације су јавно доступне на сајту установе www.flu.bg.ac.rs. Студијски програм је организован као трогодишњи, шестосеместрални циклус и обухвата 180 ЕСПБ.

Изборност предмета, према позицијама где студент бира предмете је 25,56%.

Начин извођења наставе одговара трећем нивоу студија.

Предмети студијског програма су једносеместрални.

Студијским програмом је предвиђено 25,00% часова активне наставе у форми предавања, док су остали часови намењени уметничко-истраживачком раду, највише у функцији припреме и израде уметничког пројекта (75,00%). Број ЕСПБ бодова предвиђен за докторски уметнички пројекат и предмете који су у непосредној функцији израде пројекта је 135, што је 75,00 % (препоруча је више од 50,00%).

Академски назив који се стиче завршетком студија и одбраном докторског уметничког истраживачког пројекта је *Доктор уметности – ликовних уметности (Др ум.)* и у складу је са Правилником о листи стручних, академских и научних назива.

Стандард је испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

Сврха студијског програма је одговарајућа за трећи ниво академских студија. Завршетком студијског програма стичу се одговарајуће уметничке и теоријско-практичне компетенције у области ликовних уметности – формирање активних уметника и компетентних професионалаца у пољу визуелне уметности и културе, способних да самостално изведу свој рад и организују и воде уметничка истраживања, као и да пропитују контекст и услове сопствене продукције. Сврха програма је дефинисана и у складу са основним задацима и циљевима Факултета ликовних уметности. Релевантне информације о студијском програму су јавно публиковане на сајту Установе

Стандард је испуњен.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

Циљеви студијског програма су у складу са основним задацима и циљевима високошколске установе. Општи циљеви студијског програма ДАС *Ликовне уметности* су у складу са Законом и стандардима. Основни циљеви су усклађени са задацима и циљевима установе. Општи циљ програма је усмерен ка развоју глобално релевантних професионалних компетенција у области ликовних уметности: способности за практично извођење комплексног истраживачког уметничког дела/пројекта који је концептуално и теоријско-методолошки утемељен у савременим токовима уметности, а на основу познавања теорије уметности и медија; остваривању највишег домета уметничког постигнућа кроз докторски уметнички пројекат; оспособљавању уметника за анализу својих и туђих стваралачких процеса и уметничких поетика. Увидом у интернет страну

установе, констатује се да обухвата информације које се односе на правну регулативу, студијске програме, неопходна обавештења за студенте, међународну сарадњу, конкурсе.

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Прецизно су формулисане и наведене опште и специфичне способности које студенти стичу савладавањем студијског програма ДАС *Ликовне уметности*. Ове способности су усклађене са исходима и циљевима наведеним у курикулуму програма и нивоом студија (докторске академске уметничке студије). Дефинисани су услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе доктора уметности, у потпуности су усклађени са циљевима, садржајем и обимом студијских програма (3 године, односно 180 ЕСПБ), и доступни увиду јавности на сајту Факултета ликовних уметности.

Додатак дипломи, уз комплетан списак предмета, садржи и стечени академски назив *Доктор уметности – ликовне уметности*, у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива.

Опште способности које се стичу завршавањем студијског програма су: способност самосталног планирања и разраде предвиђених задатака, остваривања у предвиђеном року на високом професионалном нивоу; способност учешћа у заједничким пројектима, успостављања и развијања сарадње са другим уметницима и културним делатницима; способност организовања, вођења, представљања експликације и презентације постигнутих резултата у одређеним пројектима; учешћа у јавним наступима, трибинама, предавањима, дискусијама; способност критичког сагледавања и аргументованог тумачења достигнућа других, али и сопственог рада

Предметно-специфичне компетенције су јасно дефинисане: висок ниво професионалног владања уметничким техникама и способности кандидата да артикулише свој стваралачки проседе, који такође представља и допринос знању и разумевању у оквиру поља уметничког истраживања концептуализација идеја, успостављање релација са различитим дисциплинама (теорија уметности, филозофија уметности, психологија уметности и др.) и повезивање са практичним извођењем; способност повезивања личне поетику са контекстом савремене уметничке праксе у ширем смислу.

Стандард је испуњен.

Стандард 5: Курикулум

Студијски програм ДАС Ликовне уметности, је у пољу Уметност, област Ликовне уметности и садржи све елементе прописане Правилником о студирању на докторским уметничким студијама на факултетима универзитета уметности у Београду, донетим од стране Сената Универзитета уметности 5. 7. 2007. године. Траје три године (180 ЕСПБ) и подељен је у шест семестара (сваки семестер носи по 30 ЕСПБ).

Студијским програмом је предвиђено 25,00% часова активне наставе у форми предавања, док су остали часови намењени уметничко-истраживачком раду, највише у функцији припреме и израде уметничког пројекта (75,00%). Број ЕСПБ бодова предвиђен за докторски уметнички пројекат и предмете који су у непосредној функцији израде пројекта је 135, што је 75,00 % (препоруча је више од 50,00%).

Сви предмети су једносеместрални и носе одговарајући број ЕСПБ бодова, при чему један бод одговара приближно 30 сати активности студента. У курикулуму је дефинисан опис сваког предмета студијског програма који садржи назив, тип предмета, годину и семестер студија, број ЕСПБ бодова, име наставника, циљ наставе са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предуслове за похађање предмета, садржај, препоручену литературу, методе извођења, начин провере знања и оцењивање. Предмети су

конципирани тако да је око половину часова предвиђено за предавање, а остало за студијски истраживачки рад. Настава се изводи (по концепцији) у прва четири семестра кроз 21 предмет. Пети и шести семестер су са једним обавезним предметом: Израда докторског уметничког пројекта 3/1, 3/2. Усклађеност броја и распореда часова активне наставе на студијском програму је у складу са препорукама.

На основу садржаја курикулума, очекиваног исхода уметничког сазнања и метода, као и захтева за израду докторске дисертације, може се закључити да је адекватна оспособљеност докторанда за самостални уметничко-истраживачки рад.

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

Студијски програм докторских уметничких студија Ликовне уметност на Факултету ликовних уметности, Универзитета уметности у Београду је целовит и свеобухватан, усаглашен је с другим програмима ове високошколске установе, те чини природан наставак студијских програма основних и мастер студија. Заступљена су подручја која представљају природан наставак студија првог и другог нивоа. Студијски програм обухвата: Обавезно и изборно подручје едукације студената, уметничка, техничко-технолошка и теоријска сазнања из области ликовне уметности, те израду доктората уметности – завршни рад, који се састоји из уметничког пројекта и писаног рада.

Студијски програм прати савремене светске токове и стање у пољу уметности. Упоредивост садржаја студијског програма са програмима других универзитета у Европи и свету пружа могућност размене кадрова и делимично обављање студија у иностранству. Студијски програм упоредив је те формално и структурно усаглашен (у погледу услова уписа, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе, начина студирања и подручја истраживања у оквиру студијског програма) с многим програмима докторских студија на иностраним високошколским установама у оквиру европског образовног простора, а издвајају се следећа три акредитована студијска програма:

- Art - PhD | Edinburgh College of Art www.eca.ed.ac.uk
- Doctoral Degree Programmes - Faculty of Fine, Applied and Performing Arts, University of Gothenburg, Sweden www.konst.gu.se
- Glasgow School of Art - Doctoral Study www.gsa.ac.uk

Установа је дала електронске адресе студијских програма с којима су ове докторске студије усклађене и детаљно у опису стандарда 6 образложила исто. Студијски програм је усаглашен са европским стандардима у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања академског назива и начина студирања.

Стандард је испуњен.

Стандард 7: *Упис студената*

Број студената који се уписују на студијски програм Докторских академских студија Ликовне уметности одређен је на основу расположивих просторних, кадровских и других могућности Факултета ликовних уметности, приоритета државе и процењених друштвених потреба. Број студената који се уписују на дати студијски програм износи 20, број наставника и истраживача ангажованих на реализацији студијског програма износи укупно 46. Право конкурисања имају кандидати који су постигли степен мастер академских студија из одговарајуће области ликовних уметности са минимално 300 ЕСП бодова на завршеним академским студијама, потом на основу оствареног успеха у току тих студија: са најмањом просечном оценом 8,5 и оценом 9 као најмањом из главног предмета/завршног рада и на основу провере знања, сколоности и способности.

За упис на докторске студије неопходно је познавање бар једног страног језика, те се приликом пријављивања на конкурс прилаже и доказ о знању истог.

Процедура и услови уписа кандидата јасно су наведени у Конкурсу који је објављен јавно, у складу са законом, док пријемни испит и вредновање кандидата обавља комисија за пријем, према Статуту ФЛУ. Потребна знања, склоности и способности, које се проверавају на упису Докторских студија, као и начини провере објављени су у Конкурсу.

Стандард је испуњен.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

Студент савладава студијски програм Докторских академских студија континуираним радом током шест семестара и обављањем својих обавеза које се прате кроз паралелене процесе: евиденцију долазака, израду колоквијума и семинарских радова, извођење уметничких дела, процену писаног дела рада уметничког пројекта, као и кроз самостални истраживачки рад студента.

Оцењивање и напредовање студената је дефинисано Законом о високом образовању, Статутом ФЛУ и Правилником о студирању на Докторским уметничким студијама на факултетима Универзитета уметности у Београду. Оцена се формира на основу укупног аганжовања студента на предмету, под континуираним надзором наставника у току целог семестра. Оцена се формира према укупном броју остварених поена на основу Правилником дефинисане скале. За процену напредовања сваког студента и уметничког квалитета пројекта задужен је наставник који кроз постигнуће на предметима Уметнички рад 1/1, 1/2, 2/1 и 2/2 током прве две године, прати и оцењује напредак студента.

Докторски уметнички пројекат из области ликовних уметности подразумева стручни део – изложбу савремене визуелне, односно ликовне уметности и писани део који има функцију праћења, артикулација и документовања уметничког процеса са теоретског аспекта. Изложба и одбрана уметничког истраживања се обављају јавно, пред комисијом. Форма писаног дела рада је дефинисана Правилником о студирању на докторским уметничким студијама на факултетима Универзитета уметности у Београду.

Начин и поступак припреме и одбране докторског уметничког пројекта уређен је општим актом високошколске установе којим се дефинише: прихватање теме, оцена урађеног пројекта и испуњеност услова за приступање јавној одбрани. Ментор је и члан комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта.

Стандард је испуњен.

Стандард 9: *Наставно особље*

За потребе докторског студијског програма Докторских студија уметности – ликовне уметности, ангажовано је наставно особље са потребним уметничким стручним и научним квалификацијама. На студијском програму ДАС Ликовне уметности ангажовано је 40 наставника запослених у установи са 100% радног времена од којих је 20 редовних професора, 8 ванредних и 12 у звању доцента (према извештају из НАТ софтвера).

Од свих наставника који учествују у реализацији студијског програма, њих 38 испуњава услове да буду ментори на овом студијском програму. Имајући у виду да је предвиђен упис од 20 студената на прву годину овог студијског програма, а да један ментор може водити максимално 5 студената, број ментора је већи од минималног броја. Број ментора у потпуности задовољава захтеве овог студијског програма.

Процент часова предавања који изводе наставници са пуним радним временом 100%. У Табели 9.4 приказани су наставници (6) са овог програма који учествују у научно-истраживачким пројектима, а у Табели 9.5 (5) у уметничко-истраживачке пројекте. Нема наставника чије укупно оптерећење на свим ВШУ у Србији прелази 12 часова недељно.

За све наставнике је приложена потребна документација: уговори о раду, одлуке о избору у звање, дипломе, одговарајући М/МА образци. Подаци су доступни јавности.

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Факултет ликовних уметности поседује пет зграда у којима су смештене слушаонице, библиотека, рачунски центар, радне просторије за уметничке предмете, просторије за наставнике и сараднике, сале за састанке, изложбени простори, радионице и друго. У згради у Париској 16 су библиотека, слушаонице, рачунски центар, радне просторије за уметничке предмете, кабинет за теоријске предмете, просторије за наставнике и сараднике, сале за састанке, изложбени простори и Галерија ФЛУ. Зграде у Милана Милуновића 1 и на Булевару војводе Путника 68 се састоје од радних просторија за уметничке предмете, просторија за наставнике и сараднике, изложбених просторија, радионица и једног амфитеатра. У просторима Галерије ФЛУ и Центра за графику и визуелна истраживања се одржавају изложбе студената, предавања, презентације, промоције и други културни програми који подржавају и промовишу наставни процес, доприносе угледу Факултета. Просторије на свим локацијама за извођење наставе (амфитеатри, слушаонице, атељеи, рачунарске лабораторије, депо, библиотека и читаоница) износе од укупно 5521 м² као и просторија за наставно и друго особље од укупно 1298 м². Списак опреме за извођење наставе студијског програма укључује 13 рачунара намењених студентима и 23 рачунара за администрацију и наставно особље, скенере, штампаче, пројекторе.

За извођење студијских програма обезбеђена је неопходна информатичка опрема: рачунари, штампачи, скенери, видео пројектори, пратећа електронска опрема и прибор. Поред рачуноског центра, све просторије у зградама у Париској 16 и на Булевару војводе Путника 68 располажу сталном жичаном и бежичном интернет везом. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм: укупно 8253 књига, 10880 монографија, 791 часописа и 106 уџбеника. Библиотека установе је укључена у Виртуелне библиотеке Србије и подржана COBISS програмом за електронску обраду публикација. Одговарајући број стручног и лиценцираног ненаставног особља покрива домен библиотечног пословања. Обезбеђен је одговарајућ библиотечки простор са читаоницама, а радно време библиотеке је прилагођено потребама студената, истраживача, наставника и сарадника 9-19 часова.

Факултет ликовних уметности је обезбедио одговарајућ простор, у складу са специфичностима сваког од модула у пољу уметности, поседује два центра и Галерију. Опрема је, такође у складу са потребама студијских програма, али се може осавременити.

Стандард је испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

Установа је доставила Стратегију обезбеђења квалитета. Статутом Факултета ликовних уметности је предвиђено да студенти буду заступљени у органима управљања и стручним телима – Савету Факултета, Стручном колегијуму, Комисији за обезбеђење и контролу квалитета, Наставно-уметничко-научном већу, Већу Одсека и Студентском парламенту, тако да им је нормативно омогућено учешће у процесу вредновања квалитета наставе, педагошког рада наставника, квалитета студијских програма. Поступке и контролу квалитета свих стандарда спроводи Комисија за обезбеђење и контролу квалитета, а прати и активности Галерије, Центра за графику и визуелна истраживања, и Уметничке ливнице ФЛУ. Контрола квалитета наставе се одвија у складу са Статутом ФЛУ и Правилником о обезбеђивању и контроли квалитета. Факултет ликовних уметности је приложио Извештај о самовредновању установе 2018-2020. године. На основу описа у Извештају о

самовредновању установе се закључује да се контрола квалитета спроводи редовно, у законски одређеним интервалима. Приложена је Одлука НУ већа о усвајању Извештаја о самовредновању, бр 78/2 од 03.02.2021. године.

Извештај о самовредновању није прегледан, јер су Прилози и Табеле, уз описе и правну документацију дати као интегрални део текста, а не као линковани додаци, што отежава праћење анализе резултата исказаних у оквиру стандарда. Ипак, сви параметри су обухваћени, за све стандарде су израђене SWOT табеле и на основу њих утврђени Предлози мера за отклањање недостатака и унапређење квалитета. Установи се препоручује да наредни Извештај припреми на основу формулара датих на интернет страни НАТ-а, са линкованим табелама и прилозима, а у складу са Стандардима и упутствима за припрему Извештаја о самовредновању. Комисију за обезбеђење квалитета, чине 9 чланова – 6 из редова наставног особља, два представника студената и један представник ненаставног особља. Статутом Факултета регулисано је оснивање Комисије.

Установа редовно спроводи контролу квалитета и самовалуацију почев од 2007. године (на три године), а Комисија за обезбеђење и контролу квалитета спроводи поступке праћења, прикупљања информација и анализе добијених резултата, у циљу предлагања одговарајућих мера за отклањање недостатака и унапређење квалитета.

Стандард је испуњен.

Стандард 12: Јавност у раду

Факултет ликовних уметности учинио је јавно доступним све релевантне податке о студијском програму Докторских академских студија – структури, предметима, наставницима и менторима (њиховој компетентности) и налазе на званичној веб страници: <https://flu.bg.ac.rs/doktorske-studije-upis/>

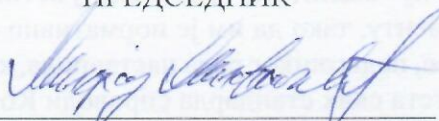
Дигитални репозиторијум, у којем се трајно чувају електронске верзије одбрањених докторских уметничких пројеката, писани делови са пратећом документацијом (фотодокументација, видео или аудио документација), заједно са извештајима комисије за оцену рада, подацима о ментору и саставу комисије и подацима о радовима кандидата чије је јавно презентовање било предуслов за одбрану, налази се на званичној веб страници Универзитета уметности: <https://www.arts.bg.ac.rs/studije/interdisciplinarne-studije/digitalni-repozitorijum-doktorskih-disertacija-i-doktorskih-umetnickih-projekata/>

На основу наведеног, поступајући у складу са чланом 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању, којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, Комисија је на седници одржаној 11. 04. 2023. године једногласно одлучила као у диспозитиву овог решења.

Достављено:

- Високошколској установи
- Архиви НАТ-а

ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Милорад Милованчевић